

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Artic. I. Qua ratione Jesus Christus bis sit Filius Dei per naturam & per gratiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

ipsique velut propria sua debeatur hereditas, ob eminentem dignitatem quam ipse solus habet, quaque existit ipse proprius Filius naturalis Dei Patris sui. Jam gloria majus quid est, quam gratia; cum ergo jus habeat possidendi id, quod majus est, & non exhibeatur ipsi gratia, sed reddatur justitia, si illius tribuatur ipsi possessio ab instanti conceptionis suae; videtur mihi ipsum etiam jus habere possidendi id, quod minus est, nempe gratiam. Jus ergo habet ad omnes thesauros gratiae, non minus, quam ad illos gloriae; & consequenter pro eo, quod respectu nostri omnia sint gratia, respectu illius nihil sit gratia, cum ad omnia jus habeat absolutum & integrum. Ecce tibi cogitationem meam, nescio an decipiar!

Benè perspicio, respondit ipsi Ecclesiasticus, tenaci te pollere memoriâ; vellem non minorem tibi esse intellectûs acrimoniam

& perspicaciam. Verùm instituti tui non est tam profundè scrutari abstrusas Theologiae difficultates. Id quod Concionator proposuit, non tantâ percelluisset te admiratione, si intellexisses id benè. Ipsius doctrina censoriâ non meretur notari virgulâ, cum bona sit; sed indiget parvâ quâdam declaratione, cum non familiaris & usitata satis sit, ut ab omnibus intelligatur. Ut ergo tibi satis fiat, dabo tibi desuper declarationem, & omnia tua dissolvam dubia circa filiationem & gratias JESU Christi. Fortassis non minus admiraberis ingentes luminis splendores, quos perspicies, quam admiratus fueris aliquas noctis umbras in quibus hærebas: siquidem nihil tam dignum est admiratione, quam intueri immensas gratiarum divitias, quarum thesaurus inclusus est in adoranda JESU Christi persona. Ausculta me, meque benè intellige!

ARGUMENTUM.

*Quâ ratione JESUS Christus bis sit Filius Dei, per naturam
& per gratiam.*

ARTICULUS I.

Duae nativitates in JESU Christo.

HAUD difficulter capimus nos Christiani, JESUM Christum bis esse Filium Dei, cum fides nos doceat, ipsum admirandum

esse è duabus naturis, divinâ & humanâ compositum: divinâ, juxta quam nascitur ab æterno Deus de Deo, æqualis Patri suo, & ejus-

Dddd 3

& ejusdem cum divino Patre suo naturæ; & humanâ, juxta quam nascitur in tempore, e sinu Virginali sanctissimæ Matris suæ, æqualis illi, & ejusdem naturæ cum illa.

Hoc benè concludit, dicit Theonas, ipsum semel esse Filium Dei Patris sui, & semel Filium sanctissimæ Virginis Matris suæ; sed non video ex hoc, quòd bis sit verus Filius Dei, sed potius oppositum. Nam si ad generandum filium requiratur, ut quis producat personam similem sibi secundum naturam, fateor quidem, Jesum Christum esse verum Filium Dei, secundum nativitatem suam æternam, eòquòd genitus sit à divino Patre suo, ipsi æqualis in natura, imò potius ejusdem naturæ divinæ: sed fateri non possum, ipsum esse verum Filium Dei secundum nativitatem suam temporalem, ubi non video, quòd recipiat naturam divinam, æqualem Deo Patri, sed solum naturam humanam, æqualem sanctissimæ matri suæ; & ex eo naturalis ipsius est Filius.

Jesus Christus est Filius Dei naturalis non solum velut Deus, sed etiam velut Homo.

Verum est, rationem tuam non carere aliquâ verisimilitudine, respondet Ecclesiasticus: Nam sicut non est verum dicere, quòd Jesus Christus sit propriè Filius sanctissimæ Virginis, secundum nativitatem suam æternam, & naturam suam divi-

nam, eòquòd non recipiat ipsam ab illa; sic etiam videtur dicendum non esse, quòd verè fuerit Filius Patris æterni, secundum nativitatem suam temporalem, & naturam suam humanam, eòquòd non recipiat illam ab ipso. Verum si attendas, quòd Jesus Christus in quantum homo, & secundum nativitatem suam temporalem, non solum habeat naturam humanam, quam à sanctissima sua Matre accepit, sed etiam personam divinam, quam accepit à Deo Patre suo; quòdque ambæ, natura & persona æquali ratione sint necessariæ ad constituendum verum hominem: benè capies, ipsum necessariò esse Filium Dei, tam secundum nativitatem suam temporalem, quam secundum æternam, eòquòd in arabibus non sit nisi eadem persona, hæcque persona divina sit & verus Filius Dei. Et ex eo dicimus, quòd Jesus Christus bis sit proprius Filius DEI per naturam.

Verum an dicas, replicat ^{an naturale} Theonas quòd naturale sit ^{sit Jesu Chri-} Jesu Christo Homini, esse ^{sto Homini,} Filium ^{esse Filium} Dei? Non, reponit Ecclesiasticus, est gratia incomparabilis & omnium gratiarum maxima, quam exhibere Deus possit creaturæ per cunctas vires omnipotentis brachii sui. Nobis non constant nisi quatuor canales,
per

per quos Deus liberaliter in nos effundit divitias ineffabilis bonitatis suæ. Primus est ille naturæ, per quem nobis dat esse cum omnibus prærogativis id ipsum concomitantibus. Secundus est ille gratiæ, per quem largitur nobis cor suum, & expostulat nostrum, volens nobiscum intimam inire & illigare amicitiam. Tertius est ille gloriæ, per quem dignatur nos attollere usque ad possessionem proprietarum suarum deliciarum æternarum. Credebatur collocatos hinc fore omnium liberalitatum suarum limites, ac impossibile esse longius extendere suæ amplitudinem munificentiae erga creaturam. Sed quartum adhuc possidebat canalem ab æterno jam præparatum ac dispositum, per quem formaverat decretum communicandi sanctissimæ Humanitati JESU Christi, non bona creata, utpote ipsò infinità ratione inferiora, sed proprium suum esse, propriam suam Personam divinam, attollendo hunc hominem è statu naturali, in quo omninò erat similis nobis, ad statum non solum supernaturalem, sed divinum, ubi non tantum similis est illi, sed eadem cum ipso Persona, ubi non tantum est intima Personarum unio, sed unitas perfecta; ita ut adorando huic dicat Homini: Tu es ego, & ego sum

tu. Ecce tibi id, quod exhaurit totum thesaurum amabilissimæ munificentiae Dei erga creaturam suam, cum impossibile ipsi sit, quidquam amplius eidem unquam communicare.

O amantissime Deus, quis cogitare possit incomprehensibilem hanc sublimitatem sanctissimæ Humanitatis JESU, quod non abreptum sentiat cor suum admiratione, gaudio & amore! Tu igitur ô sanctissima & summe adoranda Humanitas, immersa es infinitis Personæ divinæ excellentiis. Illa te sustentat ac fulcit, illa te elevat & attolit, illa te consummat, illa te perficit; & per illam tu es Homo perfectus & Deus. Tu igitur es Persona adoranda, adoranda Angelis & hominibus, eòquod una sis è tribus Personis adorandæ Trinitatis. Tu es igitur Persona omnipotens, eòquod sis verè Deus; Tu es Persona immensa, eòquod sis ubique (licet non secundum esse tuum humanum, tamen secundum Personam tuam divinam) imò nos semper simus omnes in te. Quàm jucundum habitaculum omnium te amantium animarum! quàmque tutum animarum omnium, quas amas, refugium!

Interrogabas me, Theona, an naturale sit JESU Christo Homini, esse Filium Dei. Respondeo tibi,

Gaudium sanctissimæ Humanitatis, quod immersa sit in Persona Verbi,

Cajet. in 3. p.
q. 1. a. 1.

Naturale & supernaturale est Jesu Christo homini, esse Filium Dei.

tibi, si naturale vocas id, quod ingreditur compositionem naturæ cujusdam perfectæ, in hoc sensu esse Filium Dei personaliter, est ipsi naturalissimum, cum hoc in ipso sit perfectissimum. Verum si naturale vocas id, quod homo habere potest ex solis suis viribus naturalibus, in hoc sensu nil minus est naturale Jesu Christo Homini, quam esse proprium Filium Dei personaliter, eoque nil magis transcendat omnes vires naturæ humanæ. Est igitur opus gratiæ, & quidem opus exquisitissimum & perfectissimum, quod posset unquam operari.

Benè capio, replicat Theonas, ipsum bis esse Filium Dei ex natura, jamque intelligo, te per hoc mihi dicere, quod etiam sit Filius Dei ex gratia miraculosæ hujus unionis naturæ humanæ cum Persona divina. Sed quæro, an Concionator rationem habuerit dicendi, quod hæc gratia faciat ipsum esse Filium Dei per adoptionem; cum mihi videatur, quod esse Filium Dei naturalem, & Filium esse ipsius adoptivum, non benè conveniant.

An Jesus Christus, sit Filius adoptivus Dei,

Fateor equidem, replicat Ecclesiasticus, hanc propositionem esse aliquantisper subtilem, & nisi capiatur in bono sensu, à censura non fore immunem. Novi olim duos Episcopos Hispaniæ,

Elipandum & Felicem esse damnatos in Concilio Francofurtensi, eoquod propugnaverint, Jesum Christum esse Filium adoptivum Dei Patris sui, & Papa Adrianus severissimè illos accipit in Epistola sua velut hæreticos. Verum id ideò, quod manifestè ceciderint in errorem famosorum duorum hæresiarcharum Arii & Nestorii; quodque dividentes Jesum Christum, in quantum est Deus, à Jesu Christo, in quantum est homo, dixerint, ipsum quidem esse proprium Filium naturalem divini Patris sui, in quantum est Deus; sed Filium ipsius esse adoptivum, in quantum est homo. Et dicebatur ipsis: Vos estis hæretici; an dividere vultis Jesum Christum ab ipso Jesu Christo? an attribuere vultis ipsi duas personas, sicut duas naturas? Nonnè semper eadem est Persona divina, sive aspiciatis ipsum ut Deum, sive consideretis ipsum ut Hominem? semper igitur ipsius est Filius naturalis, & non solum adoptivus.

Et nihilominus, si propositionem hanc sumimus in bono sensu, defendi posset velut Catholica, quamvis defleat ab usitato loquendi modo Theologiæ nostræ Scholasticæ: & tolerare ipsam nollem, nisi in quantum servit ceu efficax valde motivum ad inducendum animo nostro

stro summam æstimationem gloriosæ prerogativæ adoptivorum filiorum Dei, quam recipimus per gratiam sanctificantem, uti in sequentibus videbis.

Plures sancti Patres nihil senserunt difficultatis, utendo hoc verbo *adoptionis*, loquentes de JESU Christo, velut Filio Dei. Sanctus Irenæus libro tertio contra hæreses, quod *recepit adoptionem, ut esset Filius Dei*. Sanctus Hilarius libro secundo de Trinitate scribit, quod *dignitas potentia non sit amissa, quando humilitas carnis est adoptata*. Et plures similes loquendi modos invenimus in sanctis Patribus, qui, dum dicunt, JESUM Christum in quantum est Homo esse Filium Dei adoptivum, non negant, ipsum etiam esse Filium ipsius naturalem; quid enim impediatur, quin sit uterque sub diverso respectu? Aspicias naturam ipsius divinam, quam recipit nascens ab æterno e sinu Patris sui, non dubitabis, quin sit Filius ipsius naturalis. Aspicias Humanitatem ipsius, quam recipit in tempore e sinu Matris suæ, & vides ipsam totam delibutam esse Divinitate, velut pretiosâ uncturâ, quæ sit origo & fons omnium gratiarum, dubitare non poteris, quin sit Filius ipsius adoptivus. Siquidem cum omnes Theologi fateantur, quod gratia sanctificans reddat JESUM Christum formaliter san-

ctum, non video, cur hæc sanctitas formalis, quæ respicitur in omnibus Sanctis velut filiatio divina, non etiam sit in JESU Christo, qui est Sanctus Sanctorum, cum nihil dicat imperfectionis, & incompatibilis non sit cum filiatione ipsius naturali. Simul igitur est & Filius adoptivus, & Filius naturalis Dei Patris sui.

Non putas Patrem infinito demulceri gaudio, quod talem habeat Filium, qui solus sufficiat ipsi, ad explendam omnem infinitam amplitudinem intellectus sui, aspiciendo ipsius pulchritudines; & omnem infinitam cordis sui magnitudinem, amando infinitam ipsius bonitatem. Tantâ afficitur voluptate ex eo, quod sit ipsius Pater, ut non solum producat ipsum semper actualiter, absque eo, quod unquam inceperit, vel quod unquam desistat, aut quod unquam finiat, sed insuper velit omni ratione & omni modo esse ipsius Pater; Pater ipsius æternus, & Pater ipsius temporalis; Pater ipsius per naturam, & Pater ipsius per gratiam; Pater ipsius, qui ipsum generet, & Pater ipsius, qui ipsum adoptet; Pater ipsius secundum nativitatem ejus æternam, Pater ipsius secundum nativitatem illius temporalem; Pater ipsius, qui sit ipsi æqualis; Pater ipsius, qui sit illius Dominus; Pater ip-

Gaudium Patris æterni, quod habeat talem Filium & gaudium Filii, quod habeat talem Patrem.

Eeee

fius

S. Hilarius
lib. 2. de Tri-
nitate.

fius, cui nil debeat, & Pater ip-
fius cui debeat omnia; Pater ip-
fius, qui non antiquior sit ipso,
unico duntaxat instanti naturæ;
& Pater ipfius, qui integrâ æter-
nitate antiquior sit ipso. O Pa-
ternitas admiranda! O Filiatio
adoranda! O fons & origo ex-
cellentiarum gloriæ & gaudio-
rum ex utraque parte! Nam si
Pater tantum habet oblectatio-
nis habendo talem Filium, non
minus oblectationis ex sua par-
te habet Filius, habendo talem
Patrem.

Nostra felici-
tas, quod si-
mus filii Dei.

Et nos, qui deberemus conti-
nuò mentis excessu abripi, dum
nos videmus in immensarum
harum divitiarum admitti par-
tem; quid cogitamus, quid sen-
timus? Nobis facultas & honor
est, habendi eundem Patrem cœ-
lestem cum IESU Christo; imò
& ipsemet non solum permittit
nobis, sed etiam præcipit, ut ip-
sum quotidie hoc compellemus
nomine, dum ipsum oramus:
Pater noster, qui es in cœlis. Eâ-
dem nos sorte beamur, quod si-
mus sicut ipse, ipfius Filii per gra-
tiam, & ipsemet dignatur nos
eum suos agnoscere fratres, nos-
que ita nuncupare, dum ait: Di-
cite fratribus meis. O felicitatem
inæstimabilem supra om-
nem felicitatem, quam conferre
nobis mundus posset! sed felici-
tatem tam vilipensam, ut quasi
sit nemo, qui æstimet illam!

Jactamus vel minimas, quæ ob-
tingere nobis possunt prærogati-
vas, ex prosapia, ex industria, ex
fortuna; & inæstimabilem hanc
excellentiâ nobis è cœlo pro-
fectam, quâ constituimur Filii
Patris cœlestis, & fratres Filii ip-
fius unigeniti, ut tandem cohæ-
redes simus Regni ipsius æterni,
æstimamus tam parvi, ut ipsius
obliviscamur, ipsam contemna-
mus, de ipsa nullam admitta-
mus cogitationem. O vilitatem
humanæ mentis, quò tuas
deprimis cogitationes! O vecor-
diam cordium humanorum, cui
vestros devovetis affectus, ve-
stra desideria!

Theonas, qui dilatatum gau-
dio experiebatur cor suum, ex
eo, quòd ita loquentem perciperet
doctum hunc & pium Eccle-
siasticum, interpellat ipsum &
interrogat. Et itane, mi Do-
mine, an ergò verum est, nos eâ
beari sorte, ut simus filii Dei per
gratiam, eadem ratione, quâ
Christus IESUS? Non eâdem
omnino, dicit ipsi: Nam sicut
vidisti, ipsum bis esse Filium uni-
cum Patris sui divini per natu-
ram, sic quoque bis ipfius est Fi-
lius per gratiam, semel, quia ac-
cepit summam hanc gratiam
cunctis gratis longè superiorem,
quæ consistit in hoc, quòd san-
ctissima ipsius humanitas perso-
naliter unita sit cum Divinitate,
hæcque ipsi omnino sit particu-
laris;

laris; & semel, quòd tota ipsius anima repleta sit gratiâ sanctificante, quæ est divina hæc qualitas, quâ omnes iusti adoptantur in filios Dei. Ipse velut Caput & iustorum antesignanus, primus est omnium filiorum adoptivorum Dei per sanctificationem gratiæ; verum ejusdem qualitatis exoptat habere fratres, nosque divinæ hujus filiationis reddere participes, ut simus, sicut ipse, filii Dei per gratiam.

Benè hoc capio, fatetur Theonas, nec obscurè video, JESUM Christum bis esse Filium Dei per gratiam, sicut bis ipsius est Filius per naturam, semel per gratiam unionis Hypostaticæ, & semel per gratiam sanctificantem. Sed videtur mihi maximum esse discrimen inter utramque, gratiamque unionis hypostaticæ sine comparatione nobiliorem esse gratiâ sanctificante. Et hoc est, quòd percussit me stupore, dum audiivi Concionatorem dicentem, quòd JESUS CHRISTUS tanti fecerit prærogativam, quâ Filius Dei est per adoptionem gratiæ sanctificantis, ut præferat illam gloriæ, quâ Filius Dei est per gratiam unionis personalis; quòdque si necessariò privandus foret unâ vel alterâ, solummodò esse mallet Filius Dei adoptivus per gratiam sanctificantem, absque hoc, quòd esset Filius Dei per unionem personalem, quàm esse dun-

taxat personaliter Filius Dei, sine illo, quòd esset adoptivus per gratiam sanctificantem. Quis ejusmodi propositionem percipere posset citra horrorem? Nonnè enim videtur hæc comparatio, quin potius præexistimatio haud levi afficere injuriâ Deum?

Haud abominabilis est hæc propositio, si in sano sensu intelligatur, replicat Ecclesiasticus, tamque procul abest, ut injuriosa sit Deo, ut potius cedat ad ipsius gloriam; tamque parum nobis esse debet horrore, ut potius nobis esse debeat per jucunda, utpote tantum nobis affrens utilitatis, ut si hanc scrutari & oculis perspicere possemus, haud intermisso stupore maneremus abrepti, & continuâ admiratione attoniti ex nostræ intuitu felicitatis. Audi stupenda, quæ satis admirari non possunt nec omnes Angeli, nec omnes homines. Uniri personaliter cum Divinitate, sicut unitur sanctissima Humanitas JESU CHRISTI, est verè esse Deum; adeoque adorandum esse tum Angelis, tum hominibus adoratione supremâ; & hoc infinitâ ratione est magnum. Fateor, sed non habere, quàm hoc præcisè, non est amare Deum, nec posse illum amare amore hoc supremo; quem requirit à creatura rationali: siquidem hic amor ipsi

Eccc 2

red.

JESUS CHRISTUS
pluris facit, se
esse Filium Dei
per gratiam
sanctificantem,
quàm
per hypostaticam
unionem.

Differentia
inter esse Deum
& amare
Deum.

reddi non potest ab anima, nisi habeat gratiam sanctificantem. Ex altera parte uniri Deo per gratiam sanctificantem, sicut uniantur omnes animæ justorum, hoc quidem non est esse verè Deum; est tamen hoc perfectio, in quo consistit maxima creaturæ ipsius obligatio. Jam certum est, melius esse creaturæ, non esse Deum, & posse amare Deum, quàm esse Deum, & non posse amare Deum suum.

Quid inquis, interpellat ipsum subito Theonas, totus extra seipsum abreptus ex auditu veritatis sibi prorsus novæ atque stupendæ, quod majorem nempe afferat utilitatem & felicitatem creaturæ, amare Deum amore perfectio, quàm esse Deum personaliter? Exin voce validâ in excessu raptus sui, omnes allocutus homines exclamavit: O mortales, amate Deum vestrum! O pauperculi homines terræ amate Deum amore perfectio! & eritis magis felices, quàm si essetis ipsemet Deus in Persona. Ah utinam omnes homines firmiter crederent magnam hanc veritatem! verùm non est tantæ ipsa evidentia, ut recipiatur ab omnibus absque contradictione; non capit ipsam animus, obruitur ab ipsius magnitudine.

Exspecta, replicat Ecclesiasticus, exhibebo tibi hujus rei demonstrationem tam claram, tamque evidentem, ut nullus tibi relinquendus sit ambigendi de ea locus. Non instituo comparisonem inter esse Dei in seipso, & gratiam sanctificantem vel amorem Dei in anima: probè novi, unum infinità ratione excedi ab alio, nihilque comparari posse cum esse Dei. Sed quæro: Quid prodesset creaturæ, possidere hoc esse personale Dei, quod infinita est nobilitatis, si non haberet amorem Dei, eòquod observare non posset maximum legis præceptum, quod obstringit ipsam ad amandum Deum ex toto corde suo, ex tota anima sua, ex totis viribus suis, cum impossibile sit satisfacere huic magno præcepto, absque auxilio gratiæ sanctificantis & sanctæ charitatis? & si anima non implet indispensabile hoc præceptum, quomodo pertingere poterit ad ultimum suum finem?

Non creavit Deus hominem ad imaginem suam, ut esset Deus personaliter, sed ut amaret Deum ex toto corde suo. Non collocavit ipsius finem ultimum & felicitatem ipsius æternam in hoc, ut esset Deus in Persona, sed ut amet Deum,

Plus est amare Deum perfectè, quàm esse Deum personaliter.

Qu
ma
no
ga
po
ma

Deum, contempletur eum, possideatque ipsum in æternum. Hunc in finem produxit omnia opera tum naturæ, tum gratiæ; ipsaque Incarnatio, in qua attollitur homo ad esse Dei, non est nisi medium ad confirmandum amorem perfectum in animabus nostris. Nonne ergo vides, quòd, licet esse Dei infinità ratione nobilius sit amore, quo ferri in ipsum possumus; nihilominus melius sit creaturæ amare Deum, quàm esse Deum personaliter. O si sciremus, quàm incomparabilem complectatur excellentiam exercitium hoc amoris Dei! sed arcanum id est, plerisque incognitum mortalibus.

Quàm inestimabilis pro nobis prerogativa, quod possimus amare Deum.

Itane mi DEUS, exclamavit desuper Theonas, totus extra seipsum abreptus? Itane ergo major in creaturam redundet felicitas ex eo, quòd possit te amare vero amore supernaturali, quàm si esset personaliter Deus, absque eo, quòd amaret te? Et quicumque est filius Dei per adoptionem gratiæ sanctificantis, an magnà hanc frui potest felicitate? Procul

dubio potest, & ut velit, incessanter sollicitat ipsum Deus per sanctas suas inspirationes. Et quid ergo mente revolvunt homines, præcipuè viri boni, qui sunt in statu gratiæ? quibus cor suum occupant affectibus? cui suas devovent & consecrant studio animas? Eheu! de hoc ne cogitatur quidem; fortassis etiam de hoc nil constat, nec est, qui fidem adhibeat. Si quidem ò amantissimè Deus! qui firmiter crederet, qui seriò perpenderet inestimabilem, quam nostris manibus consignatam habemus felicitatem, quaque miserabiliter ob nostram privamur ignorantiam, an perficere aliud quid posset in tota vita sua, quàm nunquam intermissum actualis amoris Dei exercitium? substitit ad hæc verba, quasi totus alienatus à mente, & nostra finem accepisset Consultatio, nisi desiderium penitus rimandi thesaurum infinitum gratiarum JESU Christi, me extimulasset, ad proponendum eruditissimo nostro Ecclesiastico quæstionem sequentem.

Eccc 3

ARGU.